

Vetőmag

XIX. évfolyam, 2012. 3. szám

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Termékτανács folyóirata

A tartalomról

Tanácskozás az ESTA vetőmag-csávázási rendszer hazai bevezetéséről	2
Az aktív részvétel elengedhetetlen	4
Az Isterra is beszállt a ringbe	8
Új kihívások előtt	10
Nyugdíjasként a közjóért dolgozik	13

Tanácskozás az ESTA vetőmag-csávázási rendszer hazai bevezetéséről

A nem megfelelően csávázott vetőmagok alkalmazása és az ezzel összefüggő méhpusztulási esetek hatására született meg a 2010/21/EU irányelv, mely előírja, hogy bizonyos rovarölőszeres csávázás kizárólag professzionális csávázó-berendezésekkel, az elérhető legjobb technikát alkalmazva végezhető.

Az irányelvnek való megfelelés érdekében, megelőzve a vetőmagágazat csávázószer-felhasználásának korlátozását, az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) együttműködve a növényvédőszer gyártó cégekkel, kialakította az Európai Vetőmag-csávázási Rendszert (ESTA). Az ESTA egy, a csávázásra, a csávázott vetőmag kezelésére és felhasználására vonatkozó minőségbiztosítási rendszer, amelyet az európai ve-

tőmagágazat saját maga dolgozott ki és működtet. A rendszer elsőként kukoricára és repcére lett kidolgozva, de az ágazat célja, hogy a későbbiekben kiterjessze több növényfajra, illetve minden csávázási eljárásra.

Lényeges, hogy a vetőmagszektor egész Európában elfogadja és működtesse a rendszert, ennek érdekében 2012. július 19-én került sor Budapesten az ESTA hazai bevezetését szolgáló

ülésre. A megbeszélésen jelen voltak a kukoricanevelésben érdekelt külföldi és hazai nemesítőházak, valamint a hibrid üzemek. A rendezvény házigazdája Garlich von Essen, az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) főtákará, valamint a VSZT ügyvezetője, Ruthner Szabolcs voltak.

Garlich von Essen nyitó előadásában kiemelte, hogy Magyarország a vetőmagtermesztés szempontjából igen

Éves OECD megbeszélés – Helsinki

A 2012. évi OECD Seed Scheme megbeszélés és a kapcsolódó munkacsoportok ülései július 9–13. között Helsinkiben voltak. Az eseményen 40 ország és 12 megfigyelő szervezet 87 képviselője vett részt. A következő, az európai vetőmagágazat szempontjából fontos témákat vitatták meg:

1. *Biokémiai és molekuláris technikák alkalmazásának szabályai*

A munkacsoport az olyan fajtaazonosság és tisztaság vizsgálatára alkalmas technikákat vette górcső alá, melyek nem képezik a fajtaleírás részét. Az ISTA négy faj esetében fajtaazonosításra alkalmas SSR markeranalízis eredményeit mutatta be. A biokémiai és molekuláris technikák alkalmazása olyan esetekben jelenthetne megoldást, ha a hagyományos eljárás nem vezet kielégítő eredményre:

- fajtaelismerés nemzetközi módszerei (UPOV, ISTA, CPVO);
- egyéb módszerek.

A megbeszélésen néhány résztvevő vonakodott elfogadni ezeket a technikákat. Új javaslat 2013 januárjában várható.

2. *Külföldi vetőmag-szaporítás*

A munkacsoport az olyan, úgynevezett „komplex vetőmag-szaporítással”,

a vetőmagágazat számára egyre inkább általános vetőmag-szaporítási rendszerekkel foglalkozott, amelyekben az adott hibrid szülővonalainak, illetve a hibrid vetőmagjának szaporítása és minősítése különböző országokban történik. A legfőbb kérdés az időben történő információcsere a nemzeti hatóságok között. Az ESA kiemelte a kérdés fontosságát, és kintart amellet, hogy az említett információkat titkosan kell kezelni. A dokumentum kidolgozás alatt van, a javított verziót a 2013. januári megbeszélésen mutatják be.

3. *OECD fajtaleírásban nem szereplő vetőmagok azonosítása*

Az ISF által vezetett munkacsoport célja az volt, hogy kidolgozza azon vetőmagtétel határokon átvitelő szállításának szabályait, amelyek még nem rendelkeznek az OECD által elismert hivatalos leírással. Az új vonalak szántóföldi kísérleteire szánt vetőmagtetelei vagy kis mennyiségű, nemesítési célú vetőmagok lehetnek érintettek a kérdésben. Habár különböző véleményeket fogalmaztak meg a kérdéssel kapcsolatosan, általános érdeklődés mutatkozott a rendszer iránt, és a munkacsoport a munka folytatása mellett döntött.

4. *Szuperelit és elit vetőmag-előállítás szántóföldi minőségének kiterjesztése*

A megbeszélésen jóváhagyták a szuperelit és elit vetőmag-előállítás átruházott jogkörű, szántóföldi minősítéséről készült dokumentumot. Érdemes volna a rendszert minél hamarabb alkalmazni, azonban meg kell jegyezni, hogy a rendszer nem működtethető a jelenlegi EU jogrendszerben, azt módosítani kellene.

5. *A fűvetőmagok 25 tonnás tételének ISF/ISTA vizsgálata*

Néhány éves vizsgálatot követően, 2012-ben az ISTA úgy határozott, hogy a fűfajok esetében a vetőmagtétel méretét 25 tonnára emeli, és a várakozások szerint az OECD követi a példát. Az OECD azonban konszenzusos megállapodásra törekszik, és egy képviselő aggodalmát fejezte ki az üggyel kapcsolatban. A megállapodás érdekében az OECD vizsgálatokat meghosszabbították 2015. június 30-ig. Fontos tudni, hogy 2013. július 1-jén életbe lép az ISTA új, kevésbé szigorú szabálya, azonban az OECD továbbra is a régi szabályok szerint jár el. A szabályok eltérő alkalmazásának elkerülése végett az OECD harmonizálja kísérleteit az ISTA vizsgálataival.

Forrás: ESA hírlevél 2012. július

James Wallace

jelentős szerepet tölt be Európában. Ebből a jelentőségből adódóan fontos, hogy hazai vetőmagüzemeink Franciaország, Németország és Hollandia után az elsők között fogadják el és alkalmazzák az ESTA rendszert. Ugyanis ebben az esetben van az ágazatnak esélye arra, hogy a saját maga által létrehozott, a jelenlegi gyakorlattal egyező minőségbiztosítási rendszert alkalmazzon. A

Kollégák a rendezvény szünetében

területet várhatóan az Európai Unió a jelenleginél részletesebben és esetleg szigorúbban kívánja majd szabályozni. Amennyiben az ágazat nem tud egy általánosan alkalmazott és független szervezet által tanúsított rendszert felmutatni, féltő, hogy olyan követelményeket fognak a vetőmagcsávázás területén a jogszabályalkotók megszabni, amelyek teljesítése a reálisnál lényege-

sen költségesebb, szigorúbb, és jelentős többlet adminisztrációval jár majd.

James Wallace, az ESTA Irányító Bizottságának tagja először részletesen ismertette a rendszer felépítését és a leglényegesebb elemeit. A vetőmagüzemnek meg kell teremtenie a saját minőségbiztosítási rendszerét, melyet egy független minőségtanúsító cég auditál. Az auditorok a kötelezően előírt elemek teljesülését, valamint a minőségbiztosítási rendszer hatékonyságát ellenőrzik, majd ezt követően minősítik az eljárást, és az üzem jogosulttá válik az ESTA logó használatára és a vetőmag zsákokon történő feltüntetésére. A hazai rendszer kialakításának előkészítése már idén nyáron megkezdődik. A tervek elég ambiciózusak, hiszen az az elvárás fogalmazódott meg, hogy az év végére legalább három hazai üzem essen túl az auditon, és kapja meg az ESTA logó használatára vonatkozó minősítést.

Klaus Sturm, a Bayer termék stewardship program vezetője a növényvédőszer gyártó cégek képviselőjében elmondta, hogy a négy legnagyobb csávázószer gyártó cég elkötelezettsége az ESTA rendszer iránt a kezdetektől fogva töretlen. A megfelelő módon kivitelezett csávázás fontos lépés a fenntartható fejlődés szempontjából. A vetőmagcsávázás a növényvédelmi eljárások legprecízebb módja, hiszen egy nagyon kis mennyiségű hatóanyag nagy védelmet biztosít a csíranövény számára a kórokozók és kártevőkkel szemben. Ennek ellenére a csávázás és a csávázott vetőmag használata folyamatos támadások kereszttüzében van az európai döntéshozók és egyes társadalmi szervezetek részéről. Eppen ezért fontos, hogy az ágazat szereplői megfelelő módon demonstrálni tudják a termékek és alkalmazások biztonságát.

R.Sz.

Az Európai Bíróság döntése a Kokopelli ügyben

2012. július 12-én a „Kokopelli ügyben” döntést hozott az Európai Bíróság. Az ügy évekkal ezelőtt kezdődött Franciaországban, két cég, a *Graines Baumaux* és a *Kokopelli Szövetkezet* között. Utóbbi számos zöldségfajta vetőmagját hozta kereskedelmi forgalomba, melyek nem szerepeltek sem a francia fajtajegyzéken, sem más tagállam nemzeti fajtajegyzékén. Ez a tevékenység ellentétes az EU zöldségvetőmagok forgalmazására vonatkozó jogszabályával. A *Graines Baumaux* Franciaországban tisztességtelen versenyre hivatkozva pert indított a Kokopelli ellen, és a bíróság a *Graines Baumaux* javára döntött. Ezt követően a Kokopelli fellebbezett, s ekkor a bíróság az Európai Bírósághoz fordult jogértelmezést kérve. A kérdés az volt, hogy az az irányelv, miszerint csak a Közösségi Növényfajta Katalógusban szereplő fajta vetőmagjai forgalmazhatók, felülírja-e az EU alapszabályát a szabad gazdasági tevékenységről és a termékek szabad áramlásáról.

Döntésében az Európai Bíróság megerősítette a zöldségvetőmagok forgalmazásának szabályairól szóló uniós irányelv előírásait. Az Európai Bíróság a Bizottság, a Tanács, Francia-

ország és Spanyolország érveit követve döntött, nem pedig a Főtanácsnok javaslatát vette figyelembe, mely szerint az általános uniós elv felülírja az irányelv rendelkezéseit. Az Európai Bíróság kimondta, hogy az EU alapszerződése egyértelműen olyan politikai célokat fogalmaz meg, mint az élelmezésbiztonság, minőségi élelmiszerellátás, mezőgazdasági fejlődés, és a vetőmagok forgalmazásának szabályai pontosan ezeket a célokat szolgálják. A vetőmagok forgalmazását meghatározó jogszabályok előírásai, mint pl. a fajtaregisztráció rendszere, szükséges és megfelelő eszköze a fent említett célok elérésének. A bíróság kiemelte, hogy csupán a címkézési kötelezettség nem biztosítja az említett célok teljes mértékű érvényesülését. Végül, de nem utolsó sorban a döntés megerősítette, hogy a jelenlegi jogszabályi háttér lehetőséget ad olyan fajta forgalmazására, amelyek nem felelnek meg a fajtaelismerés követelményeinek (pl. tájfajta), de ezek a kivételek is arányban állnak a kitűzött célokkal.

Forrás: ESA hírlevél 2012. július

R.Sz., N.N.

Az aktív részvétel elengedhetetlen

Ahogy az előző számunkban beszámoltunk róla, megkezdődött a vetőmag ágazati stratégia megvalósítása. Kérdőív formájában mértük fel, hogy mely tagjaink tudnának együttműködni a célok elérése érdekében, illetve, hogy milyen irányban kellene a munkát folytatni.

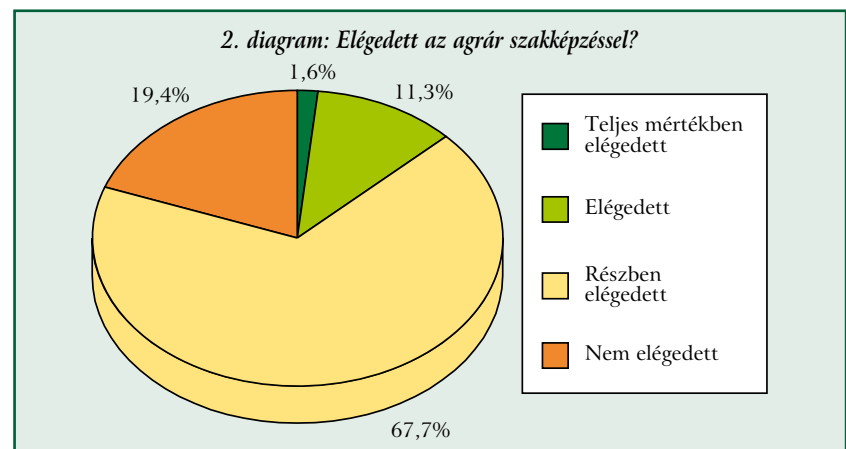
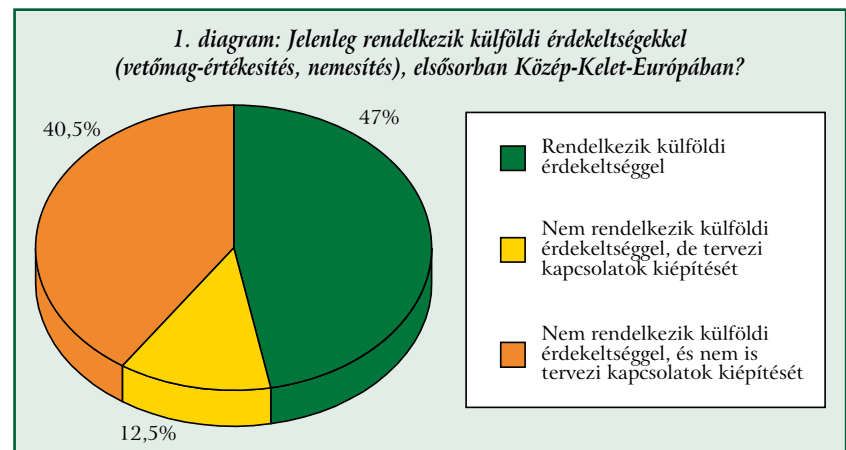
A kérdőívet 64 tagunk küldte vissza kitöltve, és bár ez szám szerint a teljes tagságnak csupán 8%-a, a 64 válaszadó a vetőmagpiac 70%-át fedi le, tehát az ágazat jelentős szereplői fejtették ki véleményüket a feltett kérdésekkel kapcsolatban. A foglalkoztatottak számát tekintve a válaszadók 28,5%-ot képviselnek. A kérdésekkel három stratégiai célkitűzést jártunk körbe: a magyar vetőmagágazat közép-kelet-európai szerepének növelését, a nemesítési központok kialakítását, fejlesztését és a vetőmag tudásközpontot, azaz az oktatás színvonalának növelését. Mindhárom témakörben először a jelenlegi helyzetet kívántuk értékelni, majd arra kérdeztünk rá, hogy szükség van-e a helyzet javítására, végül a közreműködési hajlandóságot mértük fel. A kérdőíven minden kérdés után lehetőség volt szöveges értékelésre, megjegyzésre, egyéb észrevételek, gondolatok megosztására, s a kitöltők nagy százalékban éltek is ezzel a lehetőséggel, megosztva véleményüket a VSZT titkárságával.

A válaszok összesítéséből készített teljes statisztika elérhető a VSZT honlapján (www.vszth.hu).

A válaszok

A hazai vetőmagágazat közép-kelet-európai szerepének növelése:

A kérdésekkel először arra kerestük a választ, hogy jelenleg a tagság milyen mértékben rendelkezik közép-kelet-európai kapcsolatokkal, majd a magyar vetőmagágazat szerepének növelésére, annak lehetőségeire tértünk át. Jelenleg a válaszadók 47%-ának vannak közép-kelet-európai kapcsolatai, és további 12,5% kívánja ilyen irányban bővíteni kapcsolatrendszerét (1. diagram). A válaszadók 94%-a van azon az állásponton, hogy a magyar vetőmagágazat szerepét, jelentőségét növelni kell a környező országokban. A beérkezett válaszokból kiderül, hogy a vetőmagpiac 60%-át reprezentáló cégek, illetve képviselőik vennék részt a további munkában, főként

ötletekkel, illetve kapcsolatok bevonásával segítve a kezdeményezést.

Nemesítési központok kialakítása, fejlesztése:

A válaszokból kitűnik, hogy azok a cégek, amelyek együttműködési kapcsolatot akartak, illetve akarnak kialakítani kutatóintézetekkel vagy egyetemekkel, azok a cégek nagyrészt már megtették a szükséges lépéseket, azonban a válaszadók nagyobb része (72%) csak részben elégedett vagy nem elégedett a tudástranszfer jelenlegi szintjével, hatékonyságával. 98%-uk van azon az állásponton, hogy a tudástranszfer hatékonyságát növelni kell. Érdekes információ,

hogy piaci méretet tekintve a magyar vetőmagágazat szereplőinek 52%-a rendelkezik kutatás-fejlesztési, nemesítési tevékenységgel.

Vetőmag tudásközpont (alapképzés, tréningek):

A válaszadók jelentős része (87%-a) csak részben elégedett vagy egyáltalán nem elégedett az agrárszakképzés színvonalával (2. diagram), sokan úgy látják, hogy az új kollégákat, pályakezdőket a cégeknek kell felvértezniük a szükséges ismeretekkel. A válaszok összesítése alapján megállapítható, hogy főként középfokú szakképzésben, illetve egyetemi alapképzésben részesült munkatársakra

van szüksége az ágazatnak, de a posztgraduális képzettséggel rendelkező kollégákra is szép számmal van igény. Az oktatási intézményekkel való együttműködés szempontjából érdekes és fontos információ, hogy a válaszadók 87%-a hajlandó lenne a már végzett kollégák továbbképzésére lehetőséget biztosítani, ha elérhető lenne olyan képzés, amely színvonalas, a gyakorlatban hasznosítható ismeretekkel látja el a munkatársakat. A válaszadók közül 23-an már most is részt vesznek valamilyen formában az agrárszakképzésben, és még 22-en jelezték, hogy hajlandók lennének bekapcsolódni a munkába az oktatás színvonalának növelése érdekében, akár szakértőként, előadóként vagy gyakorlatok szervezőjeként.

További lépések

A Stratégia Alkotó Munkacsoport vezetőjével, *Pavelka Árpáddal* folytatott egyeztetés alapján az a döntés született, hogy elsőként az **oktatás színvonalának növelése érdekében alakuljon munkacsoport**, mely július 27-én meg is tartotta első megbeszélését. A munkacsoport összeállításakor elsősorban a kérdőívre adott válaszokat vettük figyelembe, ill. fontos szempont volt az is, hogy olyanok is bekapcsolódjanak a munkába, akik korábban, a stratégiaalkotás fázisában még nem vettek részt.

Az első megbeszélésen a résztvevők áttekintették a felmérés eredményét, majd meghatározták a legfőbb célokat. Az egyik fő célként az egyetemi alapképzésen vetőmag szak kialakítását határozták meg. A kiválasztott intézményekkel lebonyolított tárgyalások során fontos érv lehet, hogy az egyetem presztízsét nagymértékben növelheti, ha számos végzett hallgató a képzettségének megfelelő munkát talál. A középfokú oktatás színvonalán is javítani szükséges, 2-3 intézményt be lehetne vonni a programba.

Ezt követően a célok elérése érdekében meghatározták a következő lépéseket, miszerint az ágazat munkaerőigényére vonatkozó információkat pontosítani kell, és fel kell venni a kapcsolatot kertészeti és agráregyetemekkel, illetve szakközépiskolákkal.

A tervek szerint a munkacsoport gyakran össze fog ülni, illetve egyeztet e-mailen, telefonon a munka folytonosságának biztosítása érdekében. A munkacsoporti tagság rendszeres elfoglaltságot jelent majd, és aktív részvételt igényel, de úgy gondoljuk, hogy csak így érhetjük el a kívánt eredményt.

R.Sz., N.N.

Szervezeti hírek

Évértékelő megbeszélést tartottak a Zöldség Szekció színes tasakos vetőmag-forgalmazó cégei

A Zöldség Szekció színes tasakos vetőmag-forgalmazó cégei minden évben összeülnek a szezon végén, hogy kiértékeljék az elmúlt év eredményeit, és felmérjék a következő szezon kilátásait. Így volt ez idén is: június 13-án, Kecskeméten gyűltek össze a cégek képviselői.

A 2011/2012. évi szezonról az volt megállapítható, hogy alapvetően stagnálás, illetve kismértékű csökkenés jellemezte a színes tasakos vetőmagok piacát. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a rossz gazdasági helyzet nem hatott ösztönzőleg a kerttulajdonosokra, nem indult meg az a tendencia, hogy aki csak tudja, maga termelje meg az asztalra kerülő zöldségeket. A jövőre vonatkozóan néhányan úgy vélekednek, hogy a kertészkedést hobbitevé-

tőmagok népszerűsítése, a forgalom felendítése érdekében munkacsoport alakul, s a szükséges forrásokat a munkacsoport tagjai biztosítják a munkához. Sajnos azonban nem történt előrelépés a kitűzött cél érdekében, így egy év után a cégek képviselői úgy határoztak, hogy megszüntetik a munkacsoportot.

Ismét összeült a VSZT Elnöksége

Június 26-án, ez évben másodszor ült össze az Elnökség, hogy számos fontos kérdést megvitasson, és határozatot hozzon. A leginkább aktuális téma a fordított áfa bevezetése volt, így a titkárság felkért egy adószakértőt, hogy tájékoztassa a megjelenteket a számlázás és adóbevallás területén bekövetkező változásokról.

A vetőmag ágazati stratégia márciusi elfogadását követően a titkárság a tagság körében felmérést végzett a megvalósítással kapcsolatban. A válaszok összesítését az Elnökség áttekintette, és a további lépések tervével egyetértett. A stratégia kitűzött céljainak megvalósítása érdekében kisebb munkacsoportok alakulnak, s megkezdődhet az operatív munka.

A színes tasakos vetőmagok forgalmazását népszerűsítő munkacsoport kérésére az Elnökség jóváhagyta a csoport megszüntetését.

Idén az Ellenőrző Bizottság úgy határozott, több alkalommal tart ellenőrzést, így az idei második bizottsági ülés beszámolója is elfogadásra került.

Márciusban döntés született arról, hogy ősszel a szövetség tartson küldöttközgyűlést, és ennek részleteit, a rendezvény kereteit tárgyalta meg az Elnökség. A megjelentek egyetértettek abban, hogy Martonvásáron, az MTA ATK Mezőgazdasági Intézetben, szeptemberben kerüljön megrendezésre az esemény, amelyen a szövetségi beszámolók mellett meghívott előadók tartanak tájékoztatót a jogszabályi változásokról, valamint a szakmaközi szervezeti törvényről és státuszról.

kenységnek kell tekinteni, a színes tasakos vetőmagot pedig a hobbi eszközeinek, s az árat ennek megfelelően lehet meghatározni, hiszen az ember szívesen áldoz a hobbijára.

A megbeszélés résztvevői anonim módon összesítették az elmúlt szezonban forgalmazott zöldség-, virág- és fűszernövény vetőmagok mennyiségét a piac méretének meghatározása céljából. Felmerült annak az igénye, hogy fajonkénti bontásban is határozzák meg a forgalmazott vetőmag mennyiségét, de mivel ebben nem volt teljes egyetértés, kezdetnek 3 faj forgalmát összesítették.

A 2011. évi megbeszélésen döntés született arról, hogy a színes tasakos ve-

► Kibővített Kalászos Szekció Bizottsági ülés – fókuszban az őszi kalászosok

A Kalászos Szekció Bizottság július 26-án megtartotta szokásos, az őszi kalászos vetőmagok helyzetét áttekintő megbeszélését, amely most is, mint mindig, nagy érdeklődésre tartott számot. Megállapították, hogy évek óta alacsony szinten folynak az őszi kalászos vetőmag-szaporítások, és erről a szintről az utóbbi években nem sikerült elmozdulni. A tendencia egyetlen pozitívuma, hogy nem halmozódtak fel nagy eladatlan készletek. Minden szezonban többé-kevésbé elegendő volt a rendelkezésre álló mennyiség, csak a kisebb jelentőségű növényeknél lehet esetenként konkrét hiányról beszélni. Idén az eltérő csapadékviszonyok miatt komoly térségi különbségekre lehet számítani a termésátlagok tekintetében, így akár regionális faj- és fajtahiány is kialakulhat. Túl kínálat biztosan nem

lesz, ezért a magas terményárak ellenére is érdemes lesz vetőmagként feldolgozni a készleteket. A szezon során komoly minőségi problémákról nem érkezett információ, egyedül a délföldi régióból jeleztek áthullási gondokat.

NN., RSz.

A növénynemesítési verseny alakulása

Európa az alkalmazott növénynemesítés holtága felé sodródik?

A BASF európai K+F biotechnológiai központját Németországból az Egyesült Államokba telepítette át. Mit üzen ez a döntés az európai növénynemesítésnek? Míg Európa az alap kutatások

tekintetében rendkívül erős, addig az alkalmazott növénynemesítés területén eddigi meghatározó pozícióját elveszíti. A folyamat a '80-as években kezdődött, amikor számos állami kutatóintézetet privatizáltak, vagy a kutatás középpontjába az alkalmazott növénynemesítés helyett az alap kutatás került.

Mindez a GM technológiával szemben mutatkozó ellenérzéssel párosulva oda vezetett, hogy a nemesítő cégek kivonulnak Európából, és az államilag finanszírozott kutatóintézetek alap kutatásainak eredményei elszakadnak a gyakorlattól. Az európai kutatók jelenleg még vezető szerepet töltenek be az alap kutatás számos területén, azonban az eredmények gyakorlati alkalmazhatóságának tekintetében a kontinens kezd lemaradni.

Az USA továbbra is meghatározó pozíciókkal rendelkezik az alap- és az alkalmazott kutatás területén egyaránt, és – Európával ellentétben – kiaknázza az erős és megfelelően integrált állami és magán K+F előnyeit. Így könnyebben jutnak el az alap felfedezésektől egészen egy-egy haszonnövény fontos tulajdonságainak (pl. szárazságtűrés, termésmennyiség) javításáig.

A gyorsan növekvő gazdaságok

Európát már utolérték a gazdaságilag gyorsan fejlődő Kína, Brazília, India, valamint a kisebb országok, pl. Malaj-

zia és Thaiföld, szellemi és anyagi erőforrásokkal gazdagon ellátott kutatócsoportjai. Ezek az országok gyakorlati szempontból közelítik meg a növénynemesítést, illetve a K+F területét, így a technológiát úgy alakítják, hogy az a lehető legmegfelelőbb legyen az adott növény tulajdonságainak javításához. A géntechnológia csupán egy eszköz, de ha ez alkalmazható a legjobban, ak-

kor ezzel a módszerrel élnek. Jó példa erre, hogy államilag finanszírozott laboratóriumok Brazíliában GM szóját, Malajziában GM olajpálma fajtákat fejlesztettek.

A világ nagy részén a GM technológia csupán a modern nemesítő eszköz tárának része. A beláthatatlan következményekkel kapcsolatban az az általános vélekedés ezekben az országokban, hogy ez a módszer sokkal kevésbé kockázatos, mint pl. a széles körben alkalmazott mutációs nemesítés.

A GM technológia ma már nem kizárólag a nemzetközi cégek tulajdonában van, hanem a vetőmagos cégek és az államilag finanszírozott kutatóintézetek közötti együttműködés eszközévé fejlődött. Egy eszköz, amely világszerte profitot eredményez, és a közjót szolgálja.

Tengerentúli alkalmazások

Ebben a megvilágításban vizsgálva, az európai ellenállás a GM technológiával szemben egyre inkább szűk látókörűnek és indokolatlannak tűnik. Sőt, az európai kutatási eredmények – hagyományos nemesítési módszerek alkalmazása mellett – egyre inkább a tengerentúlon hasznosulnak, s egyre kevésbé jelentenek előnyt az európai adófizetők számára, akik a kutatásokat finanszírozzák.

A BASF kivonulása újabb lépést jelent afelé, hogy az európai alkalmazott

növénynemesítés zátonyra fusson. Egyes vélemények szerint még több európai kutatót fog alkalmazni a BASF az USA-ban, vagy a kutatók visszatérnek az alapkutatáshoz annak reményében, hogy egyszer valaki, valahol majd felhasználja a munkájuk eredményeit.

Reális annak a veszélye is, hogy az európai közvélemény és a döntéshozók látva, hogy az alapkutató nem jár gyakorlati haszonnal, megvonják tőle a támogatást.

A jövőben tehát az európai kutatóintézeteknek túl kell lépniük azon, hogy csak alapkutatót végeznek, és azon kell dolgozni, hogy a magán-szektorhoz közeledve gyümölcsözővé tegyék a nehezen megszerzett tudást.

Forrás: Seed Today 2012/III.

Sótűrő, nem GM durum búza

Az új fajta 25%-kal többet terem magas sótartalmú talajokon

Hagyományos nemesítési módszerek alkalmazásával ausztrál kutatók egy sótűrűsért felelős gént juttattak egy durum búza fajtába, s ezzel látványos eredményeket értek el a szántóföldi kísérletek során. Az eredményeket a Nature Biotechnology című folyóiratban közzölték.

A munkának az ad jelentőséget, hogy a világ mezőgazdasági talajainak több mint 20%-a magas sótartalmú.

A sótűrűsért felelős gén működésének lényege, hogy a nátriumot kizárja a levelekből. Olyan fehérje termeléséért felel, amely a sejtekből a farészbe (xilémbe) juttatja a nátriumot.

Ez az első olyan kutatás, melynek kísérleti eredményeiben a magas sótartalmú talajokon a sótűrő fajta nagyobb termésmennyiséget ért el a kontrollhoz képest. Ugyanakkor a gén jelenléte nem okozott hátrányt, standard körülmények között a sótűrő durum búza a kontrollhoz viszonyítva azonos mennyiséget termelt. Nagy sótartalom mellett azonban a sótűrő búza 25%-kal többet termelt, mint az eredeti fajta. A durum búza különösen érzékeny a talaj sótartalmára. A sótűrűsért felelős gén forrása a mai modern búza ősi rokona, az alakor búza (*Triticum monococcum*).

Az új fajtát további kutatásokban használják majd fel annak érdekében, hogy értékeljék, más fajtákkal keresztezve, nemesítési programokban hogyan lenne alkalmazható, valamint a sótűrűsért felelős gént őszi búzába is be kívánják juttatni.

Forrás: Seed Today 2012/III.

Lejáró szabadalmak: milyen következményekkel jár?

Az USA-ban 2014-ben lejár az első GMO szabadalom. A változásnak jelentős piaci hatása lesz.

A Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) Nemesítő Bizottságának elnöke, *Jean-Christophe Gouache* arra emlékeztet, hogy az első genetikailag módosított szójafajtát 1996-ban dobták piacra. Azóta 50 újabb GM esemény került piacra, s egy fajta több különböző GM eseményt is hordozhat. Az első termék, amelynek szabadalma 2014-ben lejár, az a Roundup Ready I tulajdonságot hordozó szójafajta. Meg kell említeni, hogy egy GM esemény több szabadalommal is védhető, melyek a nemesítési eljárás-hoz, a génekhez vagy az alkalmazott promóterekhez kapcsolódnak. Tehát, amikor egy genetikai esemény minden szellemi tulajdonjogi korlátozás. Azonban további szabályozásra van szükség azokban az országokban, ahol a fajta kereskedelmi forgalomban van. Például Európában, még ha a terméket nem is védi szabadalom, érvényes forgalmazási engedély nélkül nem kerülhet piacra. Éppen ezért Gouache véleménye szerint a GM fajták szabadalmának megszűnése komoly kérdés, melyet körültekintően kell kezelni, különösen a termelőknek kell odafigyelniük, ha biztosak akarnak lenni abban, hogy a terméküket piacra vihetik.

Azonban, ha egyszer már a piacon bevezetésre került a termék, ki fogja a forgalmazási engedélyhez szükséges lépéseket megtenni és a költségeket viselni? Egy korábban megjelent cikkben a Monsanto munkatársa, *Jim Tobin* azt nyilatkozta, hogy a Roundup Ready I-es tulajdonságot hordozó fajták export engedélyeit a vállalat 2021-ig biztosan fenntartja.

Bernice Slutsky, az Amerikai Vetőmagkereskedők Szövetségének (ASTA) tudományos és nemzetközi ügyekért felelős alelnöke elmondta, hogy az ASTA és a Nemzetközi Biotechnológiai Szervezet (BIO) kialakította az „*Accord Agreement*” elnevezésű szabályozási keretrendszert. Ez többek között kezeli a szabadalom megszűnése és a szükséges engedélyezési eljárás közötti átmeneti időszakra vonatkozó kérdéseket. Kulcskérdés a szabadalom tulajdonosa és a

termék további forgalmazását kérő cég között a szabállyal kapcsolatos részletes információcsere. Ha olyan területekre történik a termék exportja, ahol a jogszabályi előírásoknak nem tesz eleget, és visszautasításra kerül, akkor egy ilyen egyedi esetnek is súlyos következményei lehetnek a teljes exportpiac tekintetében. Valamint erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy hozzáférhetőek legyenek a lejárt szabadalmú, „generikus” GM események. *Slutsky* véleménye szerint még túl korai azt várni, hogy a genetikailag módosított növényeket termeszto országok egységesen elfogadják a szabályozási keretrendszert.

Miguela Rapela, az Argentin Vetőmag Szövetség munkatársa kiemelte, hogy a szabadalom megszűnése új helyzetet teremt, mellyel most kezdenek foglalkozni. Az ASTA által kidolgozott Accord Agreement megoldást nyújt a problémára, de vélhetően nem fogadják el teljes egészében, tekintettel a két ország jogszabályi rendszerének különbségeire.

A kérdést már Hollandiában is felvetették. Általános esetben a szabadalom lejártával a találmány szabadon felhasználható. Azonban *Judith de Roos*,

a Holland Vetőmag Szövetség munkatársának véleménye szerint, a GMO-k esetében más a helyzet. Ha a szabadalom lejár, a találmány nem használható fel szabadon, ha az engedélyezési adatok birtokosa nem járult ahhoz hozzá, s ezzel meghosszabbodik a kizárólagosság.

A GM események szabadalmainak megszűnése minden országban újabb és újabb kérdéseket vet fel a jogszabályi előírásokkal kapcsolatosan.

Forrás: Cultivar Seed 2012. június

Folytatás a 9. oldalon

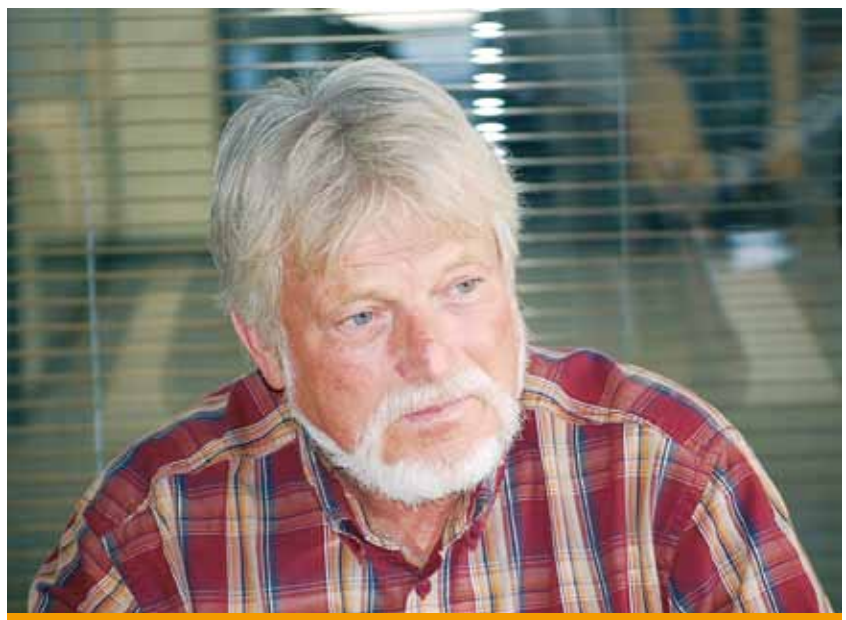
Az Isterra is beszállt a ringbe

Bár először talákoztam Baráth Jánossal, az Isterra Közép-Európa Kft. ügyvezetőjével, mégis úgy beszélgettünk, mintha előző nap váltunk volna el egymástól. Nyitott, baráti légkör lengett körül bennünket abban a pillanatban, ahogy beléptünk a Nagyenyed utcai irodaház kicsiny tárgyalójába. Igaza volt Dr. Ruthner Szabolcsnak, a VSZT ügyvezető igazgatójának – akivel immár rendszeresen együtt járunk a cégekhez interjút, cikket készíteni –, hogy jó helyre megyünk, mert egy kreatív, a vetőmag szakmát kiválóan ismerő szakemberrel találkozunk. Nem csalódtam!

Baráth Jánossal mindjárt a beszélgetés elején tisztáztuk, hogy az Isterra az Axéreal és a Florimond Desprez vállalat új, vetőmaggal foglalkozó magyarországi cége. Az ügyvezető büszke arra, hogy az új cégnek ő a névadója: az Ister a Duna görög elnevezése, míg a terra a földet jelenti. Nyersfordításban tehát mondhatjuk, hogy a Duna földje, de az etimológiai fejtegetésben nem mélyedtünk el.

Az Isterra, mint közép-európai cég célja új fajták és hibridek nemesítése, fejlesztése és értékesítése Közép-Európa országaiban, így Szlovákiában, Horvátországban, Szerbiában, Romániában, Bulgáriában és természetesen Magyarországon. A cégalapítás előzményeként meg kell jegyeznünk, hogy az Axéreal és a Florimond Desprez vállalat 2003 óta dolgozik közösen a magyar vetőmagpiacon, hiszen ekkor alapították a Mitemag Kft.-t, amelyet Baráth János vezetett. A Mitemag sikeresen állt helyt, így a két tulajdonos a tevékenység regionális kibővítéséről döntött, kiterjesztve ezzel a nemesítési, a vetőmag-előállítási és az értékesítési munkát a teljes közép-kelet-európai régióra. Ezt a tevékenységet már az Isterra Közép-Európa Kft. végzi.

Közismert, hogy a hazai kalászos vetőmagpiac szerény eredményekkel „büszkélkedhet”, de arra a kérdésünkre, hogy ebben a piaci helyzetben mi indokolta a cégalapítást, az ügyvezető elmondta, hogy nagy szakmai elkötelezettség szükséges ahhoz, hogy valaki ilyen üzletbe fogjon bele. Arról azonban vitatkoztunk, hogy a piaci lehetőségek csökkennek-e. Magyarországon persze abszolút teltett a piac, egy változás azonban észlelhető. Ha megnézzük az árárányokat, akkor gyakorlatilag a minőségi búza ára kilogrammonként 40-50 forint, ami nem

Baráth János

sokkal több az euró búzáénál. Ezért nem mindegy, hogy egy hektáron mekkora a hozam. Termésben a Kft. által ajánlott vetőmagból kikelt búza hozama 1-1,5 tonnával több, így az árbevétel, a termelés hatékonysága növelhető. Az idén először tartottak a Gránittal (ez is az Axéreal leányvállalata, és a termelőkkel áll kapcsolatban) közösen országos fajtabemutatót, amelyen hat-hétszáz termelő vett részt. Az első lépéseket tehát megtették idehaza, hogy a cég által fogalmazott vetőmagot népszerűsítsék.

A környező országok piaci viszont eltérnek a hazaitól, s ez is indokolta a Kft. megalakítását. A korábbi „falakat” – ha lassan is, de – sikerül lebontani. Szerbiában például nem lehetett elismertetni egy francia búzafajtát, Romániában, Horvátországban hasonló volt a helyzet. Ma már van el-

ismert fajtájuk mindhárom említett országban, vagyis sikerült – úgymond – betenni a lábukat erre a piacra is. További érv volt a cégalapítás mellett, hogy a tulajdonosok egy cégcsoportot igazgatnak. Az Axéreal egy szövetkezet, több ezer termelő tulajdonossal, 2,5-2,8 milliárd euró éves árbevétellel. Az Axéreal 50 százalékos tulajdonosa az Isterra Kft.-nek, a másik 50 százalékot a Florimond Desprez tudhatja magáénak. Ez utóbbi cég (lásd *keretes anyagunkat*) nemesítő cég, amely az európai hasonló profilú cégek között a tizedik helyet foglalja el. Az alapítók is tudják, hogy manapság csak vetőmagot eladni nagyon nehéz, viszont integrált módon már könnyebb a piacon megjelenni. Az Isterra integrált tevékenységet folytat, mivel az eladott vetőmagból megtermelt gabonát visszávásárolja, amit exportra értékesít.

Az Isterra lépésről-lépésre kíván terjeszkedni, mégpedig oly módon, hogy a régió országaiban önálló cégeket hoz létre. Provokatív kérdésünkre – miszerint miért nem magyar fajtákkal dolgoznak – az volt a válasz, hogy azért, mert nem fajtatulajdonosok, így nem folytathatnának önálló fajtapolitikát sem. Az azonban nem titok, hogy mindkét nagy magyar nemesítő céggel van élő szerződésük, és például Szerbiában adnak el magyar vetőmagot. A francia fajták azért váltak be, mert a termésben megfelelő arányban teljesül a prémium és az euró minőség.

Az Axérel biztosítja a kereskedelmi hátteret, míg a Florimond Desprez a fajtapolitikát, a termelés portfólióját adja. Sajnos azzal a növényvel, amiben a francia cég a legerősebb, nem foglalkozik a magyar Kft., mivel idehaza erre nincs vevő. Ez pedig a cukorrépa, amelyben abszolút világelső a francia nemesítő cég (a nagy vetélytárs a KWS ezen a téren). A különböző kalászosok közül meg kell említeni az őszi búzát, az őszi és a tavaszi árpát. Ami indokolja e növényfajták termeltesét, a termény visszavásárlását, hogy Dunatúvárosban és Horvátországban is működik saját tulajdonban maláta üzemük. Itt pedig évente 130–150 ezer tonna árpára van szükség a maláta gyártásához, amelynek a genetikai alapját az Isterra biztosítja. Ily módon 15–20 ezer hektáron termesztik az árpát.

Az őszi búzát illetően vannak francia euró és kiváló minőségű termést biztosító fajtáik, és foglalkoznak durumbúzával is. Az euró búza adja a nagy mennyiséget, ám kisebb „dózisban” kell elvetni a francia vetőmagot, mint a magyart, mert igen intenzíven bokrosodik a termés. Egy szemből négy-öt kalász is képződik, ha az időjárás is kedvező. Az aszályos időszakban, mint az idei tavasz is volt, viszont

A Florimond Desprez cég csaknem kétszáz éve növénynemesítéssel foglalkozó, független családi vállalat. Nemesítési tevékenységének fő irányvonala a gabonafélék, ezen belül különösen az őszi búza, valamint cukorrépa-fajták előállítására az európai piacra. Ennek érdekében Európa-szerte kísérleti hálózatában teszteli a helyi körülményeknek és igényeknek legjobban megfelelő, jól adaptálódó fajtákat.

nem mutatja meg magát ilyen jól ez a fajta sem, ezért a vetőmagmennyiség növelését is ajánlják a gazdálkodóknak. Az őszi árpa portfólió két fajtát tartalmaz, a hagyományos, jól teljesítő fajta mellett van egy új, ez pedig a Casanova. A tavaszi árpában piacvezetők, itt 4–5 fajtaival vannak jelen a piacon. Ma már a sörgyár mondja meg, hogy melyik fajtát kéri, ezért azt termesztik. A Desprez cégnek az a politikája, hogy az Isterra szabadon választhatja meg a fajtákat. Szoros a kapcsolatuk a Limagrinnel, amely Közép-Európában a tavaszi árpában verhetetlen. Mindez azt jelenti, hogy azon fajok esetében, amelyekben nem versenyképesek, a versenytársakkal kell megegyezniük. Az Isterra a repcével is elkezdett foglalkozni, mivel a Desprez cégnek már szép múltja van ebben a növényfajban is.

Az Isterra indulási nehézségein az segít, hogy az anyacég komplex összetételű vegyesvállalat. Egyedül, önállóan alighanem gyorsan bezárhatnák a kaput, hiszen gyorsan a vetőmag értékesítéséből nem igazán tudnának megélni. A már említett integrált termelés szolgáltatja a biztos alapot, s ez nagy előny. Miként a sörárpa feldolgozás is, hiszen a termeltes finanszírozása is megoldott a holding-szerű működés révén. Nem véletlen, hogy az terjedt el a cégről – s ez a goodwill, vagyis a jó marketing része – hogy időben, megbízhatóan fizet, és a szerződés szerint felvásárolja a termést.

A piaci erősödés lehetősége – Magyarországon kívül – leginkább Szerbiában adott. Az intenzív francia fajták a kiváló vajdasági földeken igen jól teljesítenek, s bár a francia minőségi követelmény más, mint idehaza, az egyenletes, jó minőségű termény mindenhol keresett a világon. A francia vetőmag mindenhol azonos minőséget hoz, így nagy mennyiségben homogén tételeket adnak el.

Az Isterra – mondhatni – már betette a lábát a hazai és a környező országok piacaira, de a hosszú távú tervek ennél jóval többről szólnak. Szlovákia, Szerbia és Románia kínál piacszerezési, bővülési lehetőséget, míg Bulgáriában kísérleti és próbatermelés jelleggel vannak jelen. Magyarországon és Horvátországban – a malátaüzemeknek köszönhetően – már megalapozottabban működik a cég. A cél az, hangsúlyozta az ügyvezető, hogy az Isterrát, mint vetőmag értékesítő céget, a régióban is megerősítsék.

H. Gy.

Színes hírek a nagyvilágból

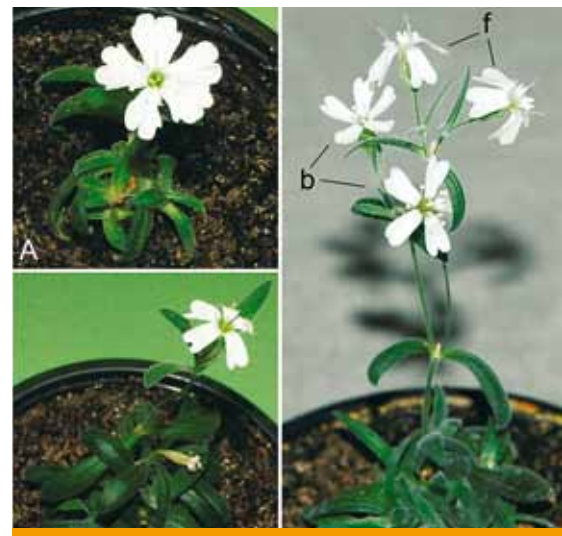
Folytatás a 7. oldalról

30 000 éves magokból kelt növények bontották szirmaikat

Orosz kutatók fagyott magokból növényeket neveltek

A szibériai örök fagy birodalmában, ősi mókusodúkban 30 000 évig nyugvó magokból orosz kutatók virágzó növényeket neveltek. A kutatócsoport vezetői elmondták, a szibériai tundrán ma is megtalálható *Silene stenophylla* magvai a legidősebb olyan növényi anyagok, amelyeket sikerült életre kelteni. Az eredmények mérőföldkőnek számítanak az ősi biológiai anyagok kutatása, illetve már kihalt fajok egyedeinek életre keltése területén.

A radiokarbonos kormeghatározás alapján a feltárt növényi anyagok 31 800 évesek (plusz-mínusz néhány száz év). A megjelent tanulmány sze-

rint az északkelet szibériai Kolima folyó partján 70 mókusodút fedeztek fel, melyekben különböző növényfajok többszáz ezer magját találták meg. A magvak többtízezer évig szunnyadtak, átlagosan $-7,2$ °C-os hőmérsékleten.

A kutatók először az érett magokat próbálták kicsíráztatni, majd miután ez nem járt sikerrel, laboratóriumi körülmények között a placenta szöveteiből sikerült a növényeket regenerálni.

Forrás: *Seed Today* 2012/III.

Összeállította: N. N.

Új kihívások előtt

Csomagolás közben „leptük meg” Máté Józsefet, a DuPont Pioneer kelet-európai kormányzati kapcsolati, közkapcsolati és szabályozási igazgatóját. Április elsejétől ugyanis új posztot tölt be a cégnél, mégpedig az európai kommunikációs igazgatói tisztséget. Ne gondolja senki, hogy az április elírás: a fiatal szakembernek szüksége volt még legalább egy negyedévre ahhoz, hogy a hazai, vagy inkább a kelet-európai feladatait annyira befejezze, hogy már csak az új feladatokra koncentrálhasson. A beszélgetésünkéből kiderült, hogy a korábbi munkakör sem volt sétagalopp, s nem lesz másként ez az új munkahelyén, a svájci Luganóban sem.

Kormányzati, közkapcsolati és szabályozási igazgatóként április elsejéig dolgozott *Máté József* a DuPont Pioneer kelet-európai központjában, Budaörsön. Hogy a munkájával elégedettek voltak, igazolja, hogy – igaz, ezt az állást is meg kellett pályáznia, de nyert – április elsejétől a cég európai kommunikációs igazgatójává nevezték ki. Ezért kell csomagolnia és költöznie Luganóba, a Pioneer európai központjába.

A fiatal szakember hét éve dolgozik a cégnél, így kellő tapasztalattal pályázhatta meg a luganói állást. „Ez a kinevezés nagyon jó üzenet a pályatársaim számára is, mert egy amerikai cégnél kommunikációs feladatokra ritkán neveznek ki nem angol anyanyelvű pályázót. De azt is jelzi, hogy a cég nyitott, és pozitívan áll a változtatásokhoz” – jelentette ki az igazgató. A megmérettetés persze nem volt könnyű. Több interjú kellett átesnie ahhoz – természetesen angol nyelven folyt a párbeszéd – hogy végül rá essen a választás. József az angol mellett jól beszél franciául és – lévén, hogy Szatmárnémetiben született – az erdélyi, partiumi gyökerek okán románul is.

Máté József 1975. októberében született, családjával 1988-ban érkezett Magyarországra. Az érettségit a budapesti Baár-Madas Református Gimnáziumban szerezte meg. Akár diplomahalmozónak is titulálhatjuk, hiszen négy diplomát „söpört be” a különböző felsőoktatási intézményeknél. Egy történész, egy politológus, egy közgazdász és egy menedzser diploma jelzi, hogy József érdeklődési köre, tudása igen széleskörű.

József szakmai karrierje külpolitikai újságíróként indult 1998-ban, s ez kiváló kezdésnek bizonyult. Széles kapcsolatrendszert épített ki nem csak

Máté József

az újságírók körében, hanem a politikusi, gazdasági döntéshozók és szereplők között is. Ötévi újságírói tevékenység után került egy amerikai tanácsadó céghez. Ezután következett 2005-ben a Pioneer, s rögtön a cég kelet-európai központjában, Budaörsön találta magát.

Izgalmas, mozgalmas évek teltek. A kommunikációs feladatok (sajtótájékoztatók szervezése, megtartása, közlemények kiadása, hazai, nemzetközi ügyekre való reagálás stb.) mellett rendezvény szervezéssel (tanácskozások, konferenciák) is foglalkozott, s nem utolsósorban lobbitevékenységet is kellett folytatnia (gazdasági törvénykezés, véleménynyilvánítás stb.). József, a régió adott területéért felelős igazgatóként négy országra fókuszált: Magyarországra, Romániára, Ukrajnára és Oroszországra, de foglalkozott Bulgári-

ával, Szlovákiával, Szlovéniával, Horvátországgal, Szerbiával is.

A kormányzati kapcsolatokról – vagyis a lobbitevékenységről – külön is szót ejtettünk. Idehaza egyfajta szitokszóként ivódott be a köztudatba a lobbitevékenység, mert a korrupcióval párosították. József szerint ez egyáltalán nem igaz, hiszen a kormányzati, hatósági kapcsolatok sokkal inkább működnek egy iparági érdekképviselet révén, mint az egyes személyeken keresztül. A döntéshozók is másként állnak ahhoz, aki egy egész ágazatot képvisel, mintha valaki egy cég érdekeit próbálja érvényre juttatni. Az előző esetben sokkal hatékonyabban lehet dolgozni, mint az utóbbiban. Ugyanakkor a három idegen nyelv ismerete, s a négy diploma éppen ezen a területen hasznosul leginkább. József szerint éppúgy szüksége van a közgazdasági tudásra, mint a kapcsolati rendszerek felépítésére, fenntartására. A lobbitevékenységet csak menet közben lehet megtanulni, az iskolapadban aligha. Ha szakmai kérdésre kell válaszolni, akkor a megfelelő szakembert kell megkérdezni. „Ha az ember nem is akadémiai doktor egy adott területen, de kommunikatív, tud kapcsolatot építeni, azt ápolni, fenntartani, akkor könnyebb, hatékonyabb a munkavégzés” – hangsúlyozta az igazgató.

József nagyon is odafigyel a kapcsolataira. Nem csak addig fontos egy ember, amíg pozícióban van, hanem előtte és azután is, ha kikerül a pozícióból. Ezzel együtt ritka eset, hogy a kapcsolat barátságga mélyül, de nem is ez a cél. „Tudjunk egymásról, ez a fontos” – mondta József. Luganóban sem fogja elfelejteni a számára eddig fontos embereket, és figyelemmel kíséri az itthon zajló szakmai eseményeket is. Mindezt annak ellenére, hogy az új

Szarvason épült meg a világ legnagyobb vetőmagüzeme, kapacitása évi 1,5 millió (80 ezer szemes) zsák kukorica vetőmag. Minden évben, több mint 10 ezer hektáron termelhetnek vetőmagot magyar gazdákkal (amit aztán Szarvason dogoznak fel), ez 800–1000 családnak biztosít megélhetést. A hazai szükségletet Szarvasról fedezik (kb. 300–350 ezer zsák évente), így a többi, 1,1–1,2 millió zsákot – elsősorban európai országokba – exportálják. A 60 millió dolláros beruházást 1995-ben kezdték építeni.

munkakörében már „csupán” a kommunikációs területért felel, igaz, azt egész Európára kiterjedően. Úgy kiszélesedett a terület, hogy szinte minden héten úton van. Nemrég, júliusban tért vissza Amerikából, Iowa államból, ahol a DuPont Pioneer cég központjában rendezték meg az európai menedzsment kihelyezett ülését (tagja lett az európai vezetésnek).

Arra a kérdésre, hogy mire a legbüszkébb az elmúlt hét évi tevékenységéből, József hosszasan elgondolkodott. Szerinte – s ez az ágazat szempontjából is fontos esemény – azt lehet a legnagyobb sikernek nevezni, hogy közös vetőmag iparági, termelői, törvényhozói összefogással Romániában sikerült a kukorica hibridek vetésterületét igen jelentősen megnövelni. Ebben a Pioneernek nagyon komoly szerepe volt. Románia az egyik legnagyobb agrárpotenciállal rendelkező or-

szág, s két és fél millió hektár kukoricát vetnek évente. Amikor József a céghez került, akkor 600 ezer hektáron folyt hibrid termelés, ma már 1,5 millió hektárt vetnek be hibridkukoricával. Mindehhez párosult egy igen komoly oktatási, tanulási folyamat, amely a termelés technológiai változásait vonta maga után. A román gazdálkodók is szívesen vették az új-donságokat, amelyeknek köszönhetően javult a termelés hatékonysága, nőtt a termés mennyisége, javult a minősége.

József ugyanakkor előre is tekint. A cég európai kommunikációja széles körre terjed, s mind a külső, mind a belső kommunikációs stratégia kidolgozása rá vár. Amíg a külső kommunikáció rendszere jól működik, addig a belső kommunikációnak vannak még hiányosságai. A Pioneer, illetve július 1-től hivatalosan immár DuPont

Pioneer (utalva az 1999 óta tulajdonos anyacégre) mint márkanév ismert és elismert világ- és Európa-szerte egyaránt, és pozitív képzetek társulnak a célközönség fejében, ha meghallják ezt a nevet. A belső kommunikáció stratégiai célja, hogy az alkalmazottai párbeszéd élővé váljon, s hogy a dolgozók magukénak érezzék a cégvezetés döntéseit. Több korlátot kell lebontani: egyrészt az angol nyelv, amelyen a stratégiai döntéseket eljuttatják az alkalmazottakhoz, másrészt az e-mail használata, ugyanis nem mindenki rendelkezik számítógéppel, lappal. József úgy véli, hogy motivációra nemcsak a menedzsmentben, hanem a szélesebb dolgozói körben is ugyanúgy szükség van, mert csak úgy lehet a meghozott döntéseket végrehajtani, ha azt mindenki megérti, elfogadja, és érdekelt a végrehajtásában.

H. Gy.

Emléktáblát avattak a paprikanemesítő tiszteletére

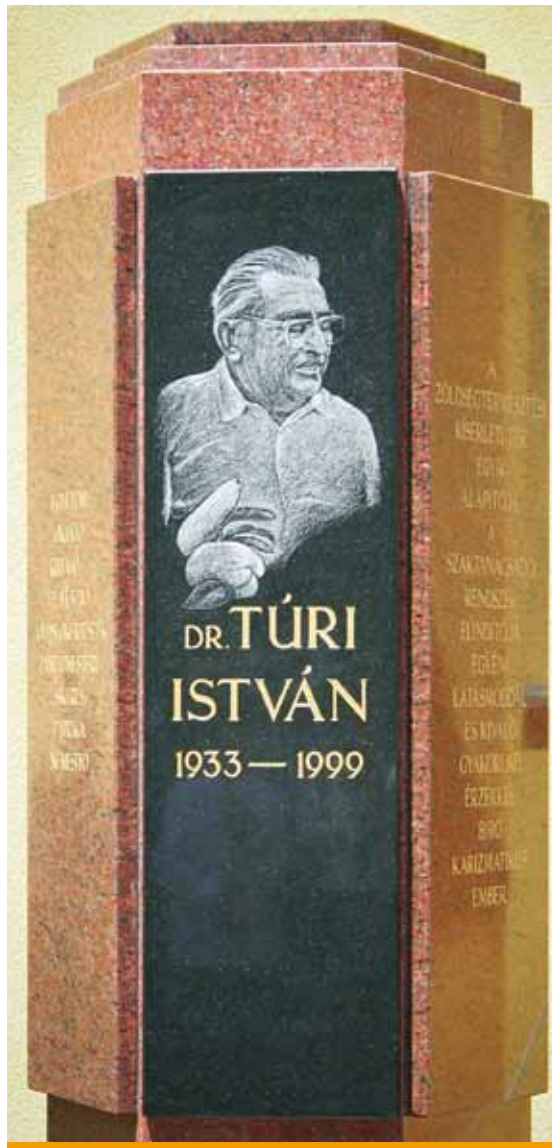
Utcát neveztek el Budapesten a XXIII. kerületben, Soroksár Péterimajorban a kertészek tanítómesteréről, Dr. Túri Istvánról

Május 31-én a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Kar Kísérleti Üzemének és Tangazdaságának előadótermében került megrendezésre Dr. Túri István emléktáblájának avatási ünnepsége. A Túri család, a Budapesti Corvinus Egyetem, a Produkt Kft. és a Monsanto Hungária Kft. által kezdeményezett megemlékezéshez szívesen csatlakozott Budapest-Soroksár Önkormányzata is.

A rendezvényen a VSZT titkársága is képviseltette magát, s bár mi magunk nem ismerhettük Dr. Túri Istvánt, az előadásokból, anekdotákból sokat megtudhattunk kiemelkedő munkásságáról, határozott személyiségéről. Már a rendezvény elején, a vendégek számából is érezhető volt, hogy ezen az eseményen a magyar zöldségnevelés, a kertészeti oktatás, kutatás egy jelentős alakjáról emlékezünk meg.

„Új paprikát mindenki tud csinálni. De a réginél jobbat?...” idézték fel szavait volt kollégái, Dr. Hrotkó Károly, Dr. Terbe István és Dr. Tompos Lajos. Megemlékeztek Túri tanár úrról mint sikeres kutatóról, szakíróról, kiváló előadóról és a szakma tanítójáról. Ezt követően a Túri paprikafajták, mint például a HRF F1, Pritavit F1, Karpia F1, Titusz F1, Titán F1, világszintű elterjedését mutatta be John de Graaf és Mundweil József. „A lelkiünket és utunkat folyamatosan ápolta, segítette... folyamatosan alkotott, tanított otthon is...” mutatták be édesapjukat fiai, ifj. Túri István és János.

A megemlékezést követően a több mint 100 vendég átvonult a péterimajori Kísérleti Üzembe, ahol Dr. Geiger Ferenc polgármester szavait követően leleplezésre került a Dr. Túri István emléktábla, melyen a következő felirat olvasható: „Egyetemi oktató, kutató-fejlesztő, zöldségkertészek tanítómestere, sikeres paprikanemesítő. A zöldségtermesztési kísérleti tér egyik alapítója. A szaktanácsadói rendszer el-

indítója, egyéni látásmóddal és kiváló gyakorlati érzéssel bíró karizmatikus ember.” Volt munkatársai és tisztelői kezdeményezésére 2012. január 1-jétől Soroksáron a korábbi „Tangazdaság fő vezető út” Túri István nevet viseli.

Dr. Túri István (1933–1999) a Kertészeti és Szőlészeti Főiskolán szerzett diplomát 1957-ben, ahol később az egyetemi gyakornoktól a docensi fokozatig bejárta a ranglétrát. A műanyaggal borított természetöbrendezések technikai megoldásai, az alattuk történő zöldségajtatás módszereinek kidolgozása, és mindenekelőtt a paprika nemesítése terén alkotott maradandót. Kiváló munkatársaival együtt kidolgozta a hibrid vetőmag előállítás máig is hatékony módszerét.

Több szakkönyv írója vagy társszerzője, szakirodalmi tevékenysége során elsősorban a gyakorlati fogások megtanítására törekedett.

Munkatársaival az országban elsőként hozták létre a fehér húsú paprika, a paradicsomalakú paprika, a fűszerpaprika és a kápia típusú paprika hibridjeit. Számuk megközelíti a harmincat. Ezek a fajták piacvezetők lettek Magyarországon az ezredforduló éveiben, több még ma is köztermesztésben van belföldön és külföldön egyaránt, a közép-kelet európai országoktól kezdve Törökországon át egészen Marokkóig. Sőt, az elhangzott tájékoztatás szerint a munka nem áll meg, hiszen a nemesítői anyagokat megvásárolta a Monsanto, így Dr. Túri István hagyatéka tovább él és tovább fejlődik.

Nyugdíjasként a közjóért dolgozik

Meglepett Hernádi Ottó, amikor leültünk beszélgetni, ugyanis átvette az újságírói szerepet, s először ő kérdezett e sorok írójának életútjáról. A néhány kérdésből egy óras előbeszélgetés alakult ki, ami arra is jó volt, hogy kicsit közelebből is megismerjük egymást. De meglepett az idén 70 éves szakember szellemi és fizikai frissessége, kíváncsisága is, és nem udvariassági köröket futunk, ha azt mondjuk, hogy tíz évet nyugodtan letagadhat a korából.

□ *Mindig ilyen alaposan készült egy-egy üzleti, szakmai beszélgetés-re?*

– Nem tudom, hogy előny-e vagy hátrány-e, de számomra fontos, hogy tájékozódjak, s információkat gyűjtsék össze. Így sokkal könnyebb dönteni, kapcsolatokat építeni.

□ *Egy ember szeme sok mindent elárul: az öné akár egy középkorú emberé...*

– Pedig már betöltöttem a hetvenet, úgyhogy most már hetvenkedem.

□ *Nem gondolnám, hogy nyugdíjasként éli az életét.*

– No, ezt rosszul látja! Teljes mértékben visszavonultam, és egyáltalán nem foglalkozom üzleti ügyekkel, a vetőmagvilág történéseivel.

□ *Akkor mivel telnek a napjai?*

– Egyszerűen fogalmazva, igyekszem jól érezni magam. Nálam ez a szemlélet, gondolkodás bevált. Amikor 2004-ben nyugdíjba mentem, akkor eldöntöttem, hogy mit fogok csinálni, mivel töltöm a napjaimat. Mint ahogy abban is volt tudatosság, hogy amikor befejezem a tanulmányaimat, azután hogyan fogok dolgozni, hogyan fogok pénzt keresni, a családomat eltartani a körülményekhez képest.

□ *Ritkán találkozom ekkora tudatossággal. Honnan ez a képessége?*

– Való igaz, igen kevés emberrel találkozom jómagam is, aki már a gimnáziumban eldöntötte, hogy mi lesz, ha „nagy” lesz. De ahogy az ember halad a korról, és figyel a kövekre, amelyek mellette vannak, úgy erősödik benne az érzés, az elhatározás. Persze a genetika is közrejátszik ebben, akár csak a vetőmag szakmában. Az újszülött sem tudja, hogy mit kap örökségül,

Néhányan, akik kedvelik a rózsát, mint önálló, egyedi kategóriát képviselő, és páratlan hagyományokkal rendelkező dísznövényt, továbbá odaadó hívei a tudatosan kialakított kerteknek, 2010-ben elhatározták, hogy tesznek a szép rózsák és kertek közös ügyéért, s ezért 2011 januárjában életre hívták a Társaság a Magyar Rózsa- és Kertkultúráért Egyesületet. Az igényes rózsabarátokat tömöríteni kívánó új magyar rózsatársaság megszületésének szükségességét a nem túl „rózsás” hazai tapasztalatok tették nyilvánvalóvá.

A Magyar Rózsatársaság a rózsakedvelők – akár kezdő vagy gyakorló rózsabarát az illető – igényes önszerveződő civil társasága, ahol bővíthetik ismereteiket a kerti rózsákról és a szép kertek rendezéséről. Ösztönzi az igényesebb nemzeti kertkultúra és környezet gyorsabb fejlődését. Sikeres működésével tekintélyt szerez magának, visszajelzéseket ad a rózsakedvelőket kiszolgáló piac szereplőinek (rózsafaiskolák, kertészeti áru-

dák, kerttervezők, kertépítők, stb.), akik ezt támogatásaikkal honorálják. Politikai pártoktól és nyereségorientált szervezetek befolyásától mentes közösségi élet.

Céljuk tehát a hazai kert- és rózsakultúra színvonalának emelése, egy jól működő, önszerveződő magyar rózsatársaság működtetésével, ahol találkoznak, információt gyűjtenek kezdő és gyakorló rózsabarátok, gondozási, felhasználási, fajta-kiválasztási és -beszerzési tapasztalatokat cserélnek. Közös éves programokat készítenek, amelynek keretében felkérnek előadásra rózsakertészeket, növénydoktorokat, kertépítőket és egyéb szakembereket, látogatást szerveznek elismert magyar és külföldi rózsafaiskolákba, jó nevű, újdonságokat is forgalmazó kertészeti árudákba, egymás kertjébe, valamint felkeresnek magyar és külföldi neves rózsagyűjteményeket, arborétumokat. (rozsatarsasag@gmail.com, www.magyarrozsatarsasag.blogspot.com).

de kap valamit. A másik megjegyzésem: az értékrend általában 17–19 éves korra alakul ki.

□ *A kertészeti egyetem már tudatos választás volt?*

– Igen. A Villányi úti Kertészeti és Szőlészeti Főiskolán tanultam tovább, mert úgy gondoltam, hogy a mezőgazdaságban van olyan potenciál, ami számomra mindig is vonzó volt és lesz.

□ *És hogyan jött a vetőmag?*

– Látja, ez egy véletlenül felvett kő volt. A főiskola zöldség szakán a diploma megszerzése után önkéntes nyári gyakorlaton vettem részt Kelet-Berlinben, mivel akkoriban kötelező volt az

egy éves üzemi gyakorlatot is megszerzeni a diploma mellé. Szóval ott voltam Kelet-Berlinben, megtanultam németül, jól éreztem magam. Hazajöttem, majd a főiskolai professzoromnak köszönhetően – 1966-ban – lehetőségem nyílt Hollandiában egy évet dolgozni, ahol megtanulhattam a magas színvonalú kertészeti tevékenységet. Ez különleges dolog volt akkoriban. Egy év múlva hazajöttem, tanársegédi állást kaptam a főiskolán. Kétévi tanítás után a hollandiai kapcsolatok ismét felelevenedtek: megkerestek a holland Royal Sluis vetőmag-kereskedő cégtől, amely ebben az időben tervezte elindítani a magyarországi zöldség- és virágmag forgalmazását. Megkérdezték, ▶

➤ nincs-e kedvem az ő képviselőtöket idehaza ellátni. Nem mondtam nemet, így 1970-től dolgoztam a holland cégnél. Érdekes, hogy „de facto” mindig ennél a cégnél dolgoztam, egészen a nyugdíjaztatásomig, viszont „de jure” már nem, mert a felvásárlások révén a cégtábla változott. Amikor visszavonultam, a cég neve már Seminis Hungária volt.

☐ *Ha egy cégnél húzott le 35 évet, akkor Ön hűséges típus.*

– Vagy szükség volt rám.

☐ *De kettőn áll a vásár...*

– Való igaz, ha nem éreztem volna jól magam, s a szakmai kíváncsiságot sem tudtam volna kielégíteni, akkor bizonyára váltottam volna. Ez jó házasságnak bizonyult. A cégnek volt egy sajátos stílusa, mentalitása, amit megismertem, miként a cégtulajdonosokat is, hiszen egy évig éltem Hollandiában. Számomra nem volt rossz ez a mentalitás.

☐ *Azt gondolom, hogy kiváltságos helyzetbe került azzal, hogy a vasfüggöny mögül jöve megismerhette a kapitalizmus működését, lélektanát is... Mit profitált ebből?*

– Nehéz ezt megmondani. Nézze, diplomával a zsebemben, én fizikai munkásként dolgoztam Hollandiában, így letről kezdtem. Ebből azonban nem következik az, hogy megtanultam a zöldségtermesztést, mert a technológia gyorsan fejlődött. Megtanultam viszont a marketingtevékenység fontosságát, a kereskedelmet, vagyis a piac működését.

☐ *Miben volt más a holland cég működése a magyar cég(ek)éhez képest?*

– Ez jó kérdés. Nem volt hasonlóság a hazai és a holland mentalitás között. Magyarországon akkoriban csak egy vetőmag vállalat létezett, a Vetőmag-termeltető és Értékesítő Vállalat, amely lefedte az egész országban folyó vetőmagtermelést. Leegyszerűsítve azt válaszolhatom a kérdésére, hogy a profitorientáltság az, ami a legnagyobb különbséget jelentette. Erre pedig fel-fűzhető az egész tevékenység.

☐ *Önök viszont eredményeket kellett hoznia ahhoz, hogy a holland cégnél megmaradjon. Különben „lapátra tették” volna...*

– Így igaz, mert sok lapátjuk volt. De a munkám nem egy egyszemélyes

Hernádi Ottó 1942. július 28-án született Pécsen. A középiskola elvégzése után a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola Termesztői Karának Zöldség Szakán diplomázott 1966-ban, okleveles kertészmérnökként. A diplomavégzés után Magyarországon elsőként volt lehetősége részt venni 1966–67-ben egy hollandiai cseregyakorlaton, amikor is magyar fiatal kertész mérnökök utazhattak Hollandiába megtanulni és megtapasztalni a magas színvonalú kertészeti tevékenység csínját-bínját. Hernádi Ottó a naaldwijki Profestation (állami fajtakitermesztő állomás) munkájába kapcsolódott be, valamint magánkertészetekben dolgozhatott, összesen csaknem egy éven keresztül. Hazatérte után érdeklődése, eredményei alapján a Kertészeti és Szőlészeti Főiskolán tanársegédi állást kapott, itt dolgozott több mint két éven át a Zöldségtermesztési Tanszéken.

1969-ben hollandiai kapcsolata alapján megkereste őt az enkuizeni székhelyű, nagy hagyományokkal rendelkező Royal Sluis vetőmag-kereskedő cég, amely ebben az időben tervezte elindítani a magyarországi zöldség- és virágmag forgalmazását. Hernádi Ottó lett a cég első kereskedelmi képviselője. A forgalmazás az akkori szabályok szerint a Vetőmag-termeltető és Értékesítő Vállalaton ment keresztül, a képviselő csak marketing és promóciós munkát végzett. A '70-es években, és a '80-as évek elején, a cég kiváló minőségű termékeit fokozatosan megkedvelték a hazai gazdák.

1984-ben a gazdaság liberalizációja kapcsán először nyílt arra lehetőség Magyarországon, hogy egy külföldi cég vegyes vállalatot alapítson. Hernádi Ottó vezetésével rövidesen megalakult az agrárszektor első vegyesvállalata Agrovit Kft. néven, a Vetőmag-termeltető és Értékesítő Vállalat, az Ágker Kft., és a holland Royal Sluis közös vállalatoként. 1988-ban a cég önálló exportjogot kapott, így külföldi cégek megrendelése alapján magyar gazdákkal vetőmagtermelésbe kezdett. Hazánk a két világháború között jelentős be-

szállítója volt az európai vetőmagcégeknek, így hagyományaink és klimatikus adottságaink rendelkezésre álltak e tevékenységhez. 1992-ben a saját jogú belföldi értékesítés is elindult holland nemesítésű és hazai szaporítású vetőmagokkal.

1992-től a cég immár teljesen holland tulajdonban fejlesztette magyarországi tevékenységét. Hernádi Ottó vezetése alatt számos beruházást hajtott végre a vállalat, amelynek csúcsa a 2002-ben zöldmezős beruházásként megépült – a Széchenyi-terv által is támogatott – Európai Logisztikai és Disztribúciós Központ, ahol a borsó, bab, csmegekukorica és spenót vetőmagvak teljes európai feldolgozását és elosztását végzi a cég.

A magyarországi leányvállalat az anyacég felvásárlási tranzakcióját követően először Royal Sluis Magrovit néven, majd Seminis Hungária néven (2006 óta Monsanto Hungária néven) folytatta tevékenységét, de Hernádi Ottó 2004-es nyugállományba vonulásáig, végig az ő vezetése alatt hajtott végre jelentős beruházásokat, növelte a foglalkoztatottak számát és kiszolgált a magyar gazdákat kiváló minőségű vetőmaggal.

Hernádi Ottó igen aktív társadalmi tevékenységet is végzett, egyik alapító tagja volt az Joint Venture Szövetségnek és a Magyar Vetőmag-kereskedők Szövetségének, amely később beolvadt a Vetőmag Szövetség és Terméktanácsba. Ma nyugdíjasként rózsakertészkedéssel foglalkozik, alapító tagja és elnöke a Társaság a Magyar Rózsa- és Kertkultúráért Egyesületnek. Személye nagy megbecsülésnek örvend a vetőmagos szakma körében, az általa kinevelt generáció tagjai közül számosan töltenek be vezető beosztást magyar agrárcégekben. Életútja példaértékű az egész ágazat számára.

mutatvány volt, csapatban dolgoztunk. Ez a csapat jól dolgozott, mert kiképeztem őket. Ott volt a feleségem is, aki mindig mellettem állt, támogató. Ami pedig a szakmát illeti, a mi versenytársaink nem a magyar cég(ek) volt(ak), hanem a Magyarországra bejövő külföldi cégek, mivel nem csak vettük a vetőmagot, hanem idehaza termeltettük is, amit aztán értékesítettünk.

□ Hogyan látja: fejlődött a magyar vetőmagágazat a külföldiek versenyeiben?

– A rendszerváltás előtt a vetőmagágazatban is a szocialista gazdasági rendszer normái érvényesültek. A rendszerváltás után a magyar cégek nehezen találtak magukra, mert nem a lényegre fogták meg, s lassan eszméltek arra, hogy mi a piacorientáltság. Vitte őket tovább a múlt: ezt csináltuk eddig, ezt akarjuk eladni. De változott a világ, s már nem úgy működtek a dolgok, ahogy azelőtt. A magyar termelők nehezen értették meg például azt, hogy a minőség nagyon fontos, hogy a piac igényeit figyelembe kell venni. De az elmúlt másfél évtizedben már a hazai cégek is felvették a ritmust, igaz ebben az ágazati privatizáció nagyon is közrejátszott. A magyar vetőmagpiacon a külföldi multinacionális cégek a legnagyobb szereplők, ők pedig szintén profitorientált tevékenységet folytatnak, így a hazai kisebb cégeknek ebben a versenyben kell helytállniuk.

□ Mit hagyott maga mögött?

– Egy jó csapatot, amelyik sikeres volt. Arra is ügyeltem, hogy legyenek ott olyan kollégák, akikből választhat a menedzsment megfelelő vezetőt. Arra is jó visszagondolnom, hogy 1999-ben Magyarországon épült fel egy irodai, logisztikai központ Soroksáron, amit tovább bővített a mostani tulajdonos, a Monsanto, s ez ma a világ legnagyobb cégének az európai központja.

□ Mire a legbüszkébb?

– Arra, hogy jók, sikeresek voltunk mint csapat, és növekedtünk.

□ S miben maradt hiányérzete?

– Nem akarok nagyképű lenni, de semmiben. Az embernek tudnia kell a határait. Lehet álmodni, de a földön kell járni. Mi megtettük azt, amit kellett. A növénynevelésbe is bevontunk magyar cégeket, tehát a hazai értékekre is odafigyeltünk.

□ Ezért olyan elégedett, s ezért nem foglalkozik már a szakmai dolgokkal?

– Azt hiszem igen. A jól végzett munka után mindnyájan elégedetten távoztunk a munkahelyről. Egy multinacionális cégtől viszont nem lehet – úgymond – fokozatosan visszavonulni. Az ottani munkakör teljes embert kíván, s ha egyszer nyugdíjba mentem, akkor onnan el kellett köszönnöm.

□ Akkor 2005 óta megszakadtak a kapcsolatai is?

– Az üzleti kapcsolatok száz százalékban igen. Az emberi kapcsolatok közül pedig azokkal maradt meg a párbeszéd, akikkel az üzletin túl hasonló a gondolkodásunk, a korunk stb.

□ Hogyan él ma Hernádi Ottó?

– Köszönöm, jól. A feleségemmel harmóniában élünk, s három gyermekünk révén kilenc unokánk is sok feladatot ad. Odafigyelünk a fizikai és a szellemi egészségünkre, ehhez a fizikai tevékenységet is folytatni kell. Rendszeresen teniszezek, télen síelek, és sokat kertészkedek. A 630 négyzetméteres kertemben 70 rózsafajtám (100–150 tő rózsza) nyílik. Ehhez társítom az egyéb növényeket. Fontosnak tartom, hogy tegyek valamit a közjó érdekében is. A magyar kertkultúrára eléggé szegényes, ezért néhány jó barátommal megalakítottuk a Társaság a Magyar Rózsa- és Kertkultúráért Egyesületet. Az a célunk, hogy találkozzanak azok az emberek, akik hasonlóan gondolkodnak, mert a hazai kert- és rózsakultúra színvonalának emelése egy jól működő, önszerveződő magyar rózsatársaság működtetésével talán elérhető. Magyarországnak nincs rozáriuma, s ez aligha engedhető meg egy kertkultúrával rendelkező országban. Mi pedig kovászok akarunk lenni abban, hogy idehaza is legyen rozárium.

Hajtun György

Hírek, események

2012. évi CXXVIII. törvény a szakmaközi szervezetekről és az agrárpiacon szabályozás egyes kérdéseiről

A szeptember 1-jén hatályba lépő szakmaközi szervezetekről és az agrárpiacon szabályozás egyes kérdéseiről szóló törvény egyik kiemelt célja, hogy biztosítsa a hatékony piacsabályozást, s ezt a szakmaközi szervezetek valósítják meg, így egyre nagyobb hangsúlyt kap az alulról szerveződő ágazati önszabályozás. A szakmaközi szervezetek létrejöttével a kialakuló önszabályozó tevékenység megkönnyíti az ágazati érdekegyeztetéseket. A szakmaközi szervezetek esetében fontos, hogy olyan piacszervezési döntéseket hoz-

hatnak, melyek nem csupán a tagokra, hanem a teljes érintett szektorra érvényesek, valamint az ár, illetve a piaci beavatkozás a versenyjog hatályán kívül esik.

Hazánkban jelenleg mindössze egyetlen szakmaközi szervezet működik a zöldség-gyümölcs ágazatban.

2012. évi LXXII. törvény – Katasztrófavédelmi hozzájárulás fizetési kötelezettség megszüntetése

Az Országgyűlés június 11-én elfogadta a katasztrófavédelmi hozzájárulás megfizetési kötelezettségének eltörlését. A törvény a 74. Magyar Közlönyben je-

lent meg 2012. június 19-én. (www.magyarokozlony.hu)

2012. évi XLIX. törvény a fordított adózás mezőgazdasági szektorra történő kiterjesztésével kapcsolatban egyes törvények módosításáról

A törvény a fordított adózást kiterjeszti a mezőgazdasági szektor egyes tevékenységeire, 1. számú melléklete tartalmazza a jogszabály hatálya alá tartozó növényfajok listáját a vámtarifaszám szerinti besorolásban, mely az érintett növényfajok vetőmagját is magában foglalja.

➤ A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) a honlapján közzétette a változással kapcsolatos részletes útmutatókat. A tájékoztatók elérhetőek a NAV honlapjáról.

Az adóalanyok az adómegállapítási időszakról benyújtott áfa-bevallásában nyilatkozniuk kell az adómegállapítási időszakban teljesített, Áfa tv. 142. § (1) bekezdés i) pont hatálya alá tartozó termékértékesítései tekintetében a vevő adószámáról, a termékértékesítés teljesítésének a napjáról, valamint – az Áfa tv. 6/A. számú mellékletében meghatározott vámtarifaszám szerinti bontásban – az értékesített termék kilogrammban meghatározott mennyiségéről, és ezer forintba kerekített összegben meghatározott adóalapjáról.

Jeleztük a Vidékfejlesztési és Nemzetgazdasági Minisztériumok felé, hogy a fenti törvényi előírásnak megfelelő áfa-bevallások elkészítése várhatóan komoly nehézségekbe ütközik tekintettel arra, hogy a vetőmagok forgalmazása csak egyes esetekben kilogrammban, vagy arra átszámítható mértékegységben történik. Főként a hibridvetőmag esetében az értékesítés pontos magszámra, csíraszámra kiserelt vetőmagzásokban történik.

A VSZT lehetőséget kapott arra, hogy egyeztessen az NGM és a NAV képviselőivel a fordított áfa bevallása kapcsán. Ígéretet kaptunk arra vonatkozóan, hogy a hibrid vetőmagok értékesítése kapcsán megvizsgálják annak a lehetőségét, hogy kilogramm helyett zsák szerepeljen mennyiségi egységként a bevallásban.

Tekintettel arra, hogy a kilogrammban történő adatszolgáltatás a 2012. évi XLIX. törvényben van rögzítve, annak módosítására csak törvénymódosítással van lehetőség, és erre legkoráb-

ban csak a Parlament őszi ülészakájában kerülhet sor, a bevallásokat mindaddig kilogrammban kell teljesíteni.

2012. évi CXXVI. törvény a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról

Július 24-én jelent meg és augusztus 1-jén lépett hatályba a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló törvény. A törvény elfogadásának módját többen is kifogásolták, hiszen a szakmai szervezetekkel megismertetett javaslat még ötezer forintos kamarai díjat határozott meg, a benyújtott előterjesztés viszont nem tartalmazott tagdíjplafont, egy kormánypárti módosító javaslat pedig egymillió forintban határozta meg annak legnagyobb mértékét, s végül ez utóbbi javaslat került elfogadásra.

63/2012. (VIJ. 2.) VM-rendelete a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, valamint a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szervei előtt kezdeményezett eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási díj fizetésének szabályairól

A rendelet értelmében a díjtételek az alábbiak szerint módosultak:

- A szántóföldi növényeknél szemle díjak nem változtak, míg a minősítési díjak 50%-os mértékben csökkentek. Az egyéb opcionális díjtételek nem változtak.

- A zöldség-növényeknél is a minősítési díjak csökkentek 50%-kal, a szemledíjak pedig azonos szinten maradtak. Az egyéb opcionális vizsgálatok díját (tisztasági, életképességi, csírázóképeségi) 50%-os mértékben csökkentették.

- Az okmánykiadással kapcsolatos díjtételek szintén 50%-os mértékben csökkentek.

A díjtételcsökkentést a VSZT üdvözölte, de ugyanakkor jelezte aggályait a döntéshozók felé a jogszabály egyéb következményeivel kapcsolatban. A jogszabály 2. § (4) bekezdése ugyanis előírja, hogy az igazgatási szolgáltatási díjakat a hatóság számára az eljárás folytatására irányuló kérelem benyújtásával egyidejűleg kell megfizetni. A VSZT mind a Vidékfejlesztési Minisztériumot, mind pedig a NÉBIH-et megkereste az igazgatási szolgáltatási díj fizetési kötelezettség teljesítésével kapcsolatban annak céljából, hogy a vetőmagipari szereplők számára egységes rendszer létrehozását mozdítsa elő. A jogszabály 3. § (2) bekezdése ugyanis lehetőséget biztosít arra, hogy a rendszeres díjfizetők az említett főszabálytól eltérő módon, külön elszámolási rendben állapodjanak meg.

Határozott véleményünk, hogy az egyes eljárási folyamatok (fajtaelismerés, szántóföldi szemlék, vetőmag-minősítés) fizetés módjára vonatkozó keretfeltételeket a vetőmagágazat szempontjából egységesen kell kezelni. Az átláthatóságot és a rendszer működőképességét egyaránt javítaná, ha a díjfizetés egységes rendszerben és nem különböző tartalmú egyedi szerződéseken alapulva történne.

Ismereteink szerint a NÉBIH jelenleg is dolgozik a vetőmagipar szereplőire szabott díjfizetési keretszerződés kialakításán.

VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

Elérhetőség: dr. Ruthner Szabolcs ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vszt.hu

Felelős szerkesztő: Hajtun György

Szerkesztő Bizottság: Dr. Balikó Sándor /elnök/ (Bóly Zrt) • Bíró János (Syngenta Seeds) • Blum Zoltán (Saaten Union) • Dr. Bóna Lajos (Magyar Növénynevelők Egyesülete) • Pavelka Árpád (ZKI) • Virágné Pintér Gabriella (Gabonakutató)

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója